

В. В. Ємець, аспірант кафедри фінансового аналізу та аудиту

Науковий керівник: **В. Г. Барановська**, канд. екон. наук, доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна

ТРАКТУВАННЯ ПРИНЦИПУ БЕЗПЕРЕРВНОСТІ В КОНТЕКСТІ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Ключові слова: безперервність, фінансова звітність, діяльність підприємств, принцип безперервності.

Будь-яке підприємство здійснює свою діяльність на основі фінансової звітності, яка включає в себе основні показники діяльності підприємства. У свою чергу, на основі цих показників користувачі фінансової звітності (як зовнішні, так і внутрішні) можуть зробити висновки щодо подальшої ефективної співпраці з цим підприємством. На сьогодні фінансова звітність формується на основі принципів. Основним із них є принцип безперервності, який гарантує продовження діяльності підприємства в майбутньому.

Проблему використання принципу безперервності в аудиті фінансової звітності розглядало чимало науковців, серед них варто виділити роботи: Дж. К. Лоббека, М. Б. Хірша, Л. Ф. Дефліз та вітчизняних учених: В. О. Андрієнка, П. С. Тютюнника, С. Ф. Голова, С. Ф. Легенчук, А. В. Озеран.

Нині питання аудиту безперервності розглянуто не повною мірою, існують проблеми, що потребують вирішення, серед них варто виділити сутність поняття безперервності діяльності підприємства в контексті праць вітчизняних на міжнародних працях.

Варто розглянути саме поняття принципу безперервності, оскільки трактується воно різними авторами по-різному.

Принцип (припущення) безперервності діяльності – один із основоположних принципів підготовки фінансової звітності відповідно до МСБО 1 «Подання фінансової звітності»[1]. Проте в контексті вітчизняного бухгалтерського обліку та аудиту його зазвичай використовують у сукупності з усіма принципами відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність».

Безперервність діяльності, як принцип бухгалтерського обліку та фінансової звітності, являє собою певну гарантію, що підприємство продовжуватиме свою діяльність у майбутньому. Воно не має наміру, чи потреби ліквідуватися, припиняти чи суттєво зужувати масштаби своєї діяльності.

У законодавчих та нормативних джерелах відсутній єдиний погляд щодо визнання терміна безперервності діяльності як принципу чи припущення. Причина цього, на думку І. Дмитренко та І. Белоусової, криється у значній неузгодженості понятійного апарату, відсутності уніфікованості та усвідомлення значущості фундаментальних положень у частині застосування принципів бухгалтерського обліку.

Тому виникає необхідність розглянути принцип безперервності різними авторами для отримання єдиної думки щодо його сутності та важливості у процесі аудиту фінансової звітності.

На думку Я. В. Соколова, безперервність діяльності є дуже специфічним принципом, «він суперечить здоровому глузду: кожна людина знає, що вона помре, і всі люди рано чи пізно помруть теж, тим більше завод, салон тощо не можуть існувати постійно. І тим не менш цей принцип вважається одним із основних» [4, с. 119].

Справді, принцип безперервності є одним із основних, однак кожен суб'єкт господарювання в особі своїх власників чи інвесторів з кредиторами, хоче знати перспективи, які чекають їх у майбутньому. Виходячи зі світового досвіду, незважаючи на низку невдач, підприємства мають досить високий рівень життєздатності, деякі компанії існують не одну сотню років, хоча власники змінилися.

Таким чином, суб'єкт господарювання завжди розглядається як постійний, у супереч здоровому глузду, і принцип безперервності є абсолютно необхідним, оскільки дозволяє аудиторам розглядати суб'єкт господарювання як нормально функціонуючий, а не готовим до ліквідації.

В. Єрофеева та Т. Бітюкова розглядають припущення безперервності діяльності – основний принцип підготовки фінансової (бухгалтерської) звітності. Згідно з ним зазвичай передбачається, що особа, яка перевіряється, буде продовжувати здійснювати свою фінансово-господарську діяльність протягом 12 місяців року, наступного за звітним, і не має наміру або потребу в ліквідації, припиненні фінансово-господарської діяльності або зверненні за захистом від кредиторів.

На думку А. Єфремової, принцип безперервності діяльності – основне припущення, обов'язкове під час формування облікової політики та бухгалтерської (фінансової) звітності суб'єкта господарювання. Це припущення передбачає, що облік введеться, а фінансова звітність складається, виходячи з припущення, що суб'єкт господарювання буде продовжувати свою діяльність у найближчому майбутньому без намірів ліквідуватись чи скоротити масштаби своєї діяльності [5, с. 208].

М. Л. Пятова вважає, що принцип безперервності діяльності є ключовою концепцією сучасної бухгалтерської теорії і практики усього світу. Він також є одним з основних базових положень бухгалтерського обліку в більшості країн світу [3, с. 236].

На його думку, цей принцип несе в собі два значення та впливає на такі елементи облікової системи: методологію бухгалтерського обліку та інформативність бухгалтерської звітності.

Тобто дотримання принципу безперервності діяльності гарантує повноту та об'єктивну оцінку фінансової звітності, що у свою чергу дасть змогу користувачам отримати дійсну картину перспективи суб'єкта господарювання, для подальшої співпраці з ним.

На підставі думок різних науковців можна зробити висновок, що трактування принципу безперервності може бути різним, але суть його залишається єдиною – надання впевненості у продовженні діяльності в майбутньому. Застосування принципу безперервності в аудиті фінансової звітності надає певність інвесторам щодо продовження діяльності підприємства для досягнення заздалегідь визначеної мети, а саме отримання прибутку.

Список використаних джерел: 1. *Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання, впевненості та супутніх послуг (видання 2010 року)* [Електронний ресурс]. – К. : Міжнародна федерація бухгалтерів; Аудиторська палата України, 2010. – Ч. I. – 852 с. – Режим доступу : <http://www.mia.kiev.ua/images/stories/books/isa-2010-t1-ukr.pdf>. 2. *Горяєва М. С.* Безперервність діяльності в аудиті фінансової звітності [Електронний ресурс] / М. С. Горяєва, Т. В. Мултанівська // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – Режим доступу : <http://www.vestnik-ekonom.mgu.od.ua/journal/2017/23-2-2017/27.pdf>. 3. *Озеран А. В.* Принцип безперервності діяльності – індикатор оцінки вартості підприємства [Електронний ресурс] / А. В. Озеран // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – Вип. 2 (23). – С. 234–242. – Режим доступу : <http://pbo.ztu.edu.ua/article/download/36495/38664>. 4. *Соколов Я. В.* Основы теории бухгалтерского учета / Я. В. Соколов. – М. : Финансы и статистика, 2015. – 496 с. 5. *Ефремова А.* Себестоимость: от управленческого учета затрат до бухгалтерского учета расходов [Електронний ресурс] / А. Ефремова. – М. : Вершина. 2006. – 208 с. – Режим доступу : <http://jurisprudent.site/ucheta-buhgalterskogo-osnovyi/sebestoimostupravlencheskogo-ucheta-zatrat.html>.

УДК 657

В. І. Зезуль, студентка

Ю. С. Кравцова, студентка

О. М. Клименко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ВПЛИВ ПЕНСІЙНОЇ РЕФОРМИ НА ЗМІНИ У МЕХАНІЗМІ НАРАХУВАННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ

Ключові слова: пенсійна реформа, ЄСВ, пенсійний фонд, пенсійні гарантії.

Система пенсійного забезпечення будь-якої країни функціонує як елемент страхування проти бідності, яка може виникати після завершення трудового стажу та інших ризиків, таких як інвалідність, виробнича травма, смерть годувальника тощо.